

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dožele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pokončevanje gozdov in gozdna postava.

Od kranjsko-koroške meje 18. okt.

[Izv. dop.]

Kdor je pred nekaj leti hodil po velikej cesti od Podkorena na Koroško, temu je znano, kako gosto so bili zaraščeni ondotni gozdi. Na obeh straneh ceste na kranjske in koroške strani razprostirali so se veličastni gozdi, kateri so varovali glavno cesto, da se nij pogostoma s šuto zasipala in udiral.

To pa nij dolgo trpelo. Ljudstvo, vedno bolj siromašno, hodilo je v gozde v stiskah in nadlogah, jemalo za prodaj lesa in drv iz njih, da je moglo velikim davkom in še sto drugim potrebam po malem zadostovati. Tako so se jeli gozdi na gorah kranjsko-koroške meje vedno bolj krčiti, to se pravi: golosek za golosekom se je prikazoval.

Menil bi jeden ali drugi: „Jepa ljudstvo obogatelo, če je gozde posekalo.“ Žal, da moramo temu ugovarjati, ker resnica je le, da je ljudstvo kljub uničenju gozdov čedalje bolj siromašno. To pa zarad tega, ker je les iz gozdov za slepo ceno lesnim kupčevalcem prodajalo, kajti lesni kupčevalci nijso gledali na splošni blagor ljudstva, ampak samo na svoj dobiček.

Pa ne samo lesni kupčevalci, tudi veliki posestniki uničujejo na Koroškem sami svoje gozde. Kdor ne verjame naj pa pride in našel bode goro Petelinik na kranjsko-koroške meji tik velike ceste na golo posekano.

Gora Petelinik je večinoma lastnina društva „Union“ na Koroškem. To društvo je v

teku dveh let skoro celo goro na golo posekalo in tako vetrovom v gozde posestnikov iz Podkorena pot odprlo.

Goro Strgarico, katera ravno nasproti omenjene gore stoji, so pa imenovani kupci do golega odrli.

Nij me volja z najnovejšim gozdnim izvedencem graške „Tagespošte“, kateri plazom, zasipom s šuto, udiranju zemlje itd. ne pripisuje pokončevanje gozdov, prepirati se, vendar moram iz skušnje reči, da se plazovi, zasipi itd. vedno tam vrše, kjer so se gozdi na golo posekali.

Vsi gozdni izvedenci so v tem jedini, da imajo gozdi na imenovane uime velik upliv, zato so uže v gozdno postavo sprejeli točko, da se gozdi na višinah in strmih krajih ne smejo na golo posekati. Najbrž je pa omenjeni učenjak graške „Tagespošte“ sam lesni kupec in znano reč le zato zavije, da bi kakšnega nemškega kmeta za nekaj lesa osleparil. Proti takim lesnim kupcem je treba našo izvrstno gozdno postavo strogo vršiti.

Pri nas na Kranjskem se je gozdna postava pričela nekoliko izvrševati ne samo nasproti malim ampak tudi večjim posestnikom. Na Koroškem pa temu nij tako, kar se iz naslednjega razvidi: Kakor je bilo omenjeno stari Petelinik in Strgarica skoro na golo posekani in pisatelju teh vrstic je znano da, če ravno se raz gore Petelinik, katero je društvo „Union“ na golo posekalo, v Celovcu vidi, kjer slavna deželna vlada kraljuje, vendar nij, čeravno jej mora ta golosek viden biti, nobenega koraka storila, da bi se bilo sekanje na gori ustavilo! —

Slavna c. kr. deželna vlada v Celovcu, na mesto da šnopa po §§, katerega bi zoper Koroške Slovence glede slovenskega uradovanja rabila, da jej nij treba najmanjše pičice ravnopravnosti izvršiti; katera se v novjšem času z vtepanjem nemških „verordnung“ v trde slovenske „buče“ ukvarja, bi li ne storila prav, če bi svojo pozornost obrnila malo na gole gore in gozdno postavo nekoliko bolj spoštovala?! —

Če ne ve, povemo slavnej c. kr. deželnej vladi v Celovcu, da je društvo „Union“ zoper gozdno postavo goro Petelinik na golo posekalo in na ta način gozdno postavo grobo prelomilo. Če jej nij znano, naj zvé, da koroški lesni kupci goré na kranjske meji neusmiljeno odirajo, pa vse to navzlic od samega cesarja potrjene postave.

Obrnite enkrat milostljivo, gospodje pri deželnej vladi, svoje oči iz Celovca na gore in videli boste, da se je uže na tisoč oralov gozda pokončalo. In kaj nas to uči? Da je v sosednji koroške deželi mnogo gnjilega in to se bode strašno maščevalo, če ne popred pa nad Koroškimi potomci!!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. oktobra.

Včeraj vtorek so se v Pešti sešle delegacije. Skupni vojni minister grof Bylandt zahteva 8,710,978 gold. več za armado negolani. To priliko porabljajo dunajske „ustavoverne“ novine, da zopet psujejo na večino državnega zbora, na Poljake in finančnega ministra, a hvalijo svoje bivše „ustavoversko“ gospodarjenje z državnimi novci. Dunajski židovski

Listek.

Priprava na Carigrad.

(Prosto po Čajkovskem.)

(Konec.)

V.

Noč — po sobanah mesta blišči tisoč lučij. Arabska vonjava puhti iz alabastrovih urn — v alabastrovih žarah se peni in kipi sorbet, Armenci sipljejo jazmin in dišeče cvetje po šarenicah. Šezdare*) brenče z vučnim glasom, stotine slavcev prepeva po vrtilih. Device plešejo in rajajo, mično se jim gubajo snežnobela krilca za vsakim gibom, krilate nožice živo igrajo mej cvetjem in pisano tkanino šarenic. Armenka bliska črnim okom, Gruzijanka ima ličice kakor angelj, rdečestna Mongoljka vabi svojimi snežnobelimi zobmi, Grkinja s svojo krasno postavo. Vlahinji plamti obraz kakor ogenj, ponosna Poljka, dasi sužnja, terja dostojnega udvorjavanja. Ataman sede na

mehki divan, podpre si ledje, gleda in gleda — oko mu bega na vse strani, kri mu vre po žilah, noge ga srbé. Sedi, ali ne more več strpeti; sleče svitko*), odpaše jatagan, zatópota tropaka in se zasúče s prvo devico, ki pride pod roko; tako z drugo, tretjo, — z vsemi po vrsti. Poskakuje in raja pijan, kakor zlodej; kakor besni rajajo Kozaki po bisurmanskih haremih.

Na pol so pogasle luči, umolknile šezdare, možje — kakor bi se v zemljo vdrli, niti plesa niti petja ni čuti več, samo tiho šepetanje in šumenje vrši v tihej noči, — kateremu prikladajo slavčki z nebeško-divnim žgolenjem.

Uže se svita — Kozaki si ne mencajo oči, ker dobro jim je ugajalo spanje. Stresnejo se — poslove in gredo, nikomur se ne toži, pa vendar se jim zdeha — nazaj. Pa kaj se hoče, tako je usojeno Kozaku, še mesta si ne ogreje.

Po sobanah je nekaj solz; dobro pravi

kozaška prislovica: nij tako črn hudič, kakor ga malajo. Drhtale so nevestice pred Kozaci, zdaj jim rosijo oči: ljubši je Kozaku vesel gostilničar — kakor Turčinu ponosen, samovlasten gospodovavec.

Mladiči se vrsté v sotnje; ataman pri-skače na črnem Neždi, pobočnik in praporščak za njim. Ataman vzame čapko raz glave in zavpije: — Pozdravljeni mladiči — kvišku leté kozaške čapke: — Pozdravljen oče ataman! kriče Kozaki. — Vesel in jasen je ponosni obraz atamanu, pod njim se vspenja Nežda na zadnji nogi, vihra z repom in stresa hrptom ponosen tacega jezdeca. Obrazi mladičev se zjasne, čelo se jim ponosno širi, kose in risanice žvenkajo in brenkajo po zraku.

Iz vrat Babihumajum se vlečejo vozovi, trideset čolnov pluje iz Gjerša. — Pozdravita se Kiaja-beg in ataman ter jezditá k bregu. Najnaprej peljejo belca sultanskega, opravljene-ga z zlatom in biseri. Za njim nese šest skoplencev zakrito nosilnico — dalje se pomika vrsta vozov, zapreženih s šestimi mulami;

*) Šezdara = gučtara.

*) svitka = vrhna obleka.

listi so zoper vsako povečanje armadnega budgeta, a ne vidijo svoje nedoslednosti. Ker se tako navdušujejo za avstrijsko-nemško zvezo, morali bi vendar z veseljem pritrjevati vsemu, kar krepi „zaveznika“ Nemčije. — Skupni budget avstrijsko-ogerski znaša 113,477.437 gld., odračunivši od te svote ostanek nove colnine od 3 769.613 gld., ostane 109,707.824 gld. čistih troškov. Avstrija plača od te svote 75,259.567 gld. 26 kr., a Ogerska 32,254.100 gld. 26 kr. — Kot članovi delegacije so svoj mandat odložili gospodske zbornice članovi pl. Höffler, knez Adolf Auerperg in grof O. Thun. Na njih mesto so bili pozvani opat Karl, knez Rosenberg in knez Sapieha. Na finančnega ministra dr. Dunajevskega mesto stopi dr. Czerkavsky.

Pri odpretni delegaciji državnega zbora je bil odkrja Schmerling starostni predsednik. Potem je bil voljen grof Coronini za pravega predsednika, in je v svojem govoru naglašal veselje, da se je mir ohranil, ki ga želi prebivalstvo. — Minister vnanjih stvari baron Haymerle je povedal, da hoče cesar delegacije sprejeti 25. t. m. Potlej je bil voljen budgetni odbor.

Ogerska delegacija je volila Ludviga Tiszo za predsednika. Ta je naglašal, da se morajo dovoliti ona sredstva državi, ki so za ohranjanje njene moči potrebne, kolikor je le možno.

Glede **nemško-konservativnega** parteitaga liberalcem nemškim nij prav, da ga ne sklicuje grof Hohenwart. Na to odgovarja praški list, da je grof Hohenwart vodja avtonomističnega kluba desnega centra, kjer niso sami nemški konservativci in da je poleg tega grof Hohenwart slovensk državni poslanec, a na parteitagu nemških konservativcev, katerega sklicuje Lienbacher, se bode naglašalo nemštvo.

Dalmatinskemu cesarskemu namestniku baronu **Rodiču** je cesar k njegovemu 60. letu v službi poslal sledeče lastnoročno pismo: „Ljubi feldzeugmeister baron Rodič! Vašega predstoječega šestdesetega leta nepretrgane aktivne službe ne morem pustiti, da ne bi s popolnim priznavanjem in iskreno zahvalnostjo spominjal se Vaših izvrstnih zaslug, katere ste si pridobili v tako dolgem času, za vojaka polnem dogodkov, glede Mene in države. Veselim se in čestitam Vam iz celega srca, da Vam je odsojeno praznovati še krepkemu ta tako redki slavni dan.“

V **Zagrebu** se bode danes odprla na vseučilišči učna stolica za magjarski jezik. Razen 19 finančnih uradnikov Davidovih se v ta tečaj nij vpisal še nobeden vseučiliščnik, nasproti pa se je mnogo jih vpisalo v lekcije o ruskem jeziku in ruske literature o čemer predava Slovenec prof. dr. Celestin.

Vnanje države.

Iz **Pariza** javljajo angleški listi, da je Gambetta pripravljen, da Francoska v zvezi z Anglijo in Rusijo, tudi proti volji Nemčije,

Avstrije in Italije, Turčijo razbije in balkanske narode osvobodi. Zato da je tudi on za oboroženo pomaganje Grkom. — Iz Berlina pak se angleškemu „Standardu“ javlja, da se Avstrija odmika od Nemčije in približuje Rusiji. Da bi le res bilo, da se od berlinskega nemškega Mefista odmaknemo!

O **Ulcinjskem** vprašanju piše „P. C.“: Poročila, dohajajoča iz Kotora, potrjujejo, da se je zaupanje v mirno in hitro rešenje Ulcinjskega vprašanja omajalo. Turški zastopnik Bedry Bey, odposlan od porte, da se dogovori s črnogorskim zastopnikom Niko Matanovićem glede odstopljenja Ulcinja, stavlja je gledé tega nepričakovane uvete in govori se, da je knez črnogorski ukazal, da se vsa dogovarjanja v Rieki prenehajo.

Iz **Ruščuka** se 18. t. m. javlja, da se tam delajo velike priprave za sprejem rumunjskega kneza, kadar obišče bolgarskega. Po sprejemu kneza Karla odpotuje bolgarski knez v Sofijo k odpretnu bolgarskega narodnega sebranja dne 27. t. m.

Iz **Carigrada** se javlja, da se na otoku Samos pripravlja upor zoper tamošnjega kneza Adossides-pašo.

Francoski bonapartisti zmirom bolj smešni politični ljudje postajajo. Te dni so imeli nekateri izmed Napoleonskih privrženecv shod, na katerem so želeli, naj princ Jerome Napoleon odstopi od kandidature za cesarski prestol in naj bode njegov sin Viktor bonapartistični pretendent. Vsled tega je prišlo do škandalov in vpitja. Nekateri so vpili: Kdo je Viktor, še usekovati ga je treba! Drugi so zabavljali na Jerome, da je republikanec, ne pa cesar.

Poleg irskega dela Angležem tudi **afganski** vprašanje še zmirom veliko preglavice. Toliko denarja in ljudij so žrtvovali, nič doslegli, a zdaj še ne morejo s častjo vojske končati.

Dopisi.

Iz **Vipavske doline** 18. okt. [Izv. dop.] Rudečica srama in nejevolje zaliva moje lice, ko pišem te-le besede. Veliko spretnjeje od mojega peresa ne bi moglo popisati britkih čutij, ki so presunila vsako rodoljubno srce po vsej Vipavskej dolini, ko smo slišali o one glasovitej prošnji zastopa tržne občine Vipavske za vpeljavo nemškega jezika v našo ljudsko šolo. Torej ono za šolstvo tako pogubonosno, zastarelo, vsem umnim pedagogičkim načelom, kakor tudi zdravej pameti protivno metodo a la riba-fisch, miza-tisch, o katerej smo mislili, da je za — vedno srečno pokopana, mislijo naši Vipavski občinski Abderiti zopet k veljavi pripraviti. O da bi Pestalozzi še živel, šel bi v bližnji gozd, urezal si tam gorjačo, ter se sveto jezo spodil take ljudi iz občinskih sto-

lov, na katere so splezali, da ne bi ubogo ljudstvo na njegovih duševnih interesih tako neumno oškodavali. Mogoče je pa tudi, da je inicijativa za ta nesrečni čin našega občinskega zastopa izšla od kod drugod. Kdor prijateljske zveze našega sedanjega občinskega paše pozna, ta mi bode pritrdil, da je mogoče, da je bila vsa komedija od nekdaj naročena. Mogoče da je to tudi jedna tistih glasovitih „ausserparlamentarische kundgebungen“ proti ministerstvu Taaffejevemu od strani one stranke, ki se v najnovejšem času „Deutschkrienerji“ zove. Kdor pozna duševno impotenco vsega našega občinskega zastopa (izvzemši jedno ali dve osobi) ta mi bode tudi pritrdil, da se jedna taka korporacija ne bode nikdar vspela do možatega energičnega delovanja, ampak da se da navadno lepo na vrviči voditi od jedne osebe, ki jo glede duševne zinožnosti in enerzije nekoliko nadkriljuje. Kratko, taka korporacija se da zlorabiti za vse politične bedarije.

Zatorej pa jaz tu slovesno proti temu protestiram, da bi se morda ta demonstracija od kake strani tolmačila kot izraz javnega mnenja Vipavskega. Naš celi Vipavski okraj je stal od nekdanj mej prvoboritelji za našo narodno svobodo; te svoje častne preteklosti ne bode tu-li v prihodnje zatajil. To naj nas ne moti, da se je v Vipavskem trgu neke breznačajnej kliki posrečilo vsled apatije narodne stranke v občinskih zadevah, priti do vrhunca. Verjemite mi, da glorijska bode kratka.

Se-li bode sedanje ministerstvo zgrudilo vsled te „kundgebunge“ Vipavskega trga, ne vemo še. Bode li dr. Schrey v deželnem odboru odslej permanenten, tudi tega ne vemo še. Vam gospodom demonstrantom pa zakličem: Le hrabro tako naprej, kajti tako boste prišli najbolj hitro ob zadnjo trohico kredita — če ga sploh še kaj imate.

Iz **Novega mesta** 17. okt. [Izv. dop.] Vsakega pošteno mislečega človeka nevolja in srd presuneta, ako bere oslarije ljubljanskih renegatov v dunajski „N. Fr. Pr.“ o frančiškanih v Kamniku in Novem mestu. (Tudi graška „Tagespost“ od sobote je ponatisnila celi dotični psovalni dopis iz „N. Fr. Pr.“ zoper frančiškanske šole Ur.) Jaz ne poznam boljše ljudske šole na Dolenjskem, kakor je naša v Novem mestu. Tukaj se fantje vendar toliko v slovenskem jeziku izurijo, da pri vstopu v gimnazijo terjatvam zadostujejo; ali v ljudskih šolah zunaj na deželi se niti pra-

naposled vodi šeststo Arabov tristo arabskih žrebcev. Vozovi obstanejo, mule se razprežejo; brzo so odmerili Kozaki dva korca zlata, pet srebra, nametali sabelj, jataganov in janičark. Raz štirih vozov so ročno zvalili damasta in tafeta, raz osmih perzijske šarenice, raz dveh kašmirske šale na zemljo; odšteli si bagdaških pasov in kožuhov. Potem odda Kiaja zlato čašo s safiri in biseri okovano v zeleno zavito — Konaševiču pa v platno zagrmeno sv. razpelo. Pridno so skladali Kozaki odkupnino v čajke in ladije. Ataman reče Konaševiču: — Gospod pobočnik Zaporozja! čeravno najmlajši izmed vojnih starešin, si vendar najzmernejši, zasedi tedaj s tristo mladiči arabske žrebce ter jo kreni po kopnem na Ukrajino, pa varuj se razbojnikov in roparjev na poti. — Dobro, oče ataman — odvrne Konaševič — spolnim tvojo voljo, čegar roka segne po našem plenu, temu odcepim glavo svojim mečem. — Kiaja izroči šerif pobočniku Zaporozja, da mu je varna pot rekoč: To je jako po godu mojemu

Gospodu. — Sto mladičev izkoplje globok jarek in vanj polože šest in osemdeset ubitih Kozakov, zaspó jih ter nasujejo visoko gomilo nad njimi; stokrat se pokrižajo in zapoje pogreb-nico, potem posedejo v čajke.

Vse je gotovo, — iz nosilnice stopi devica, vitka in polna ko roža, nogi se jej komaj dotikata zemlje. — Kozaki nij treba zakrivati se, — reče ataman in odgrne jej tančico, usta se mu razmaknejo in nenadne lepote prevzet vrisne: a! a! — Tamno oko blišči kakor diamant, svitli lasci padajo po snežnih plečih, lica plamteča deviške sramežljivosti jo še stokrat bolj krasijo, da, lepše device od nje bi ne našel na celem svetu. Zavzet jo zre ataman, ne upa si je poljubiti, ugrizne si ustno, jezikom mlestne, — še enkrat se poslovi od Kiaja bega, po bratovsko potem vikne: Do čajk, na ladje! gospodje mladiči!

Na bregu jašejo plesoč mladiči s Konaševičem na arabskih žrebcih. Po morji plujó čajke, v vsakej sedi po deset mladičev; plu-

jejo ladje, na vsakej vesla po dve sto Kozakov. Na atamanskej čajki igra rudeči prapor z razposajenim vetrom, v čajki pa gladi grčava roka atamana nežno ličice Gruzijanke. Na prednej ladji hrzata snežni belec sultana in črni Nežda, ter kopitom bijeta in grebeta po podu. — Priplujo do ustja oča Dnjepra; Turčini gledajo iz Očakova in pred ozidjem pokojno in ne zinejo ni bele ni črne. — Težko plujó proti reki, neprestano plojejo z vesli; nasproti šumi Dnjeper, njemu nasproti grmé pesni mladičev. Po stepah klateči se Tatarji zvedavo gledajo na vračajoče se Kozake, a loka napeti ne smejo. Petnajst dni je trajala vožnja, šestnajstega so dospeli do prvega slapa; ladje pritisnejo k bregu, plen zlože Kozaci na vozove, ki so prišli iz bližnjih okolice. Čajke so prebile slape in vstavile se pri Hortici. Tri dni je veseljačil ataman v zaporozkeji Siči, tri dni je rajalo Kozastvo, — četrti dan je prišel Konaševič z žrebci. Ataman in starešine pristopijo, da prejmo svoj delež in potem razdele

vilno sklanjati niti spregati ne nauče; fantje ne znajo ne enega stavka pravilno brati, o naglasu besedi in stavkovih članov ne vedo nič. In tako je primoran oni učitelj, ki na naši gimnaziji latinščino in slovenščino podučuje, iz slovenskega jezika se pol leta v tem pečati, česar bi naj fantje se v ljudske šoli do dobrega naučili bili.

Glavna stvar je bila in ostane natančna veda materinega jezika naj si bode v praksi ali pri teoretičnem podučevanju, in naše ljudske šole bodo svoj namen dosegle le na podlagi natančne vede slovenskega jezika. Nadzornišvo ljudskih šol naj tedaj ne prezre, kako oni učenci zaostajajo, ki pridejo slabo izurjeni v slovenskem jeziku v gimnazijo, če prav par nemških besed na pamet blebetati znajo.

Od Fara pri Idriji 18. okt. [Izv. dop.] V petek 15. t. m. so imeli novo izvoljeni odborniki volitev novega župana. Vseh 14 odbornikov je jednoglasno volilo za župana g. Matevža Kavčiča; svetovalci pa so: Andrej Rupnik, France Brus in Matevž Vončina.

Novi g. župan se zli nekaterim preoster; pa prav takega župana nam je sedaj treba. Od novega g. župana in občinskega odbora pa pričakujemo možke besede na pravem mestu, in mu kličemo: Pomozi Bog!

Dne 13. t. m. doživela je Fara redko srečo, da je nas obiskal naš slovenski rojak deželni predsednik g. Winkler. Na svojem potu iz Idrije na Tolminsko ustavil se je nekoliko tudi pri našem gospodu župniku. Ogledal si je vs in prijazno farno cerkev Matere Božje, na silnej skali pod belim peskom. (To lepo ime še sedaj živi v narodu.) Žalibog, da smo za njegov dohod prepozno zvedeli, sicer bi bili vas dostojnejše okrasili. Čudno se nam je zdelo, da se g. dež. predsednik nij ustrašil težavnega pota proti Cerknemu, posebno še, ker je bila ravno isti dan povodenj.

Z Dunaja 18. okt. [Izv. dop.] Časopisi so marsikaj prinesli o posvetovanji avtonomističnih poslancev, ki so v eksekutivnem komitetu. (Glavno stvar teh poročil smo tudi mi včeraj v političnem razgledu posneli. Ur.) Jaz vam morem za gotovo poročati, da so vsa dotična poročila samo ugibanje. Kajti udje eksekutivnega odseka so sklenili svoje sklepe tajne ohraniti in niso o tem: „kakó“ in „kaj“, nič govorili celo drugim poslancem ne, nikari pa novinarjem, o katerih se mora sploh vedeti, da ne molče radi, če kako skrivnost

vedó. Zatorej je, kar jaz vém in kar vedó drugi, ki imajo še več prilike direktno kaj zvedeti, sama negacija: to nij res, kar je v novinah bilo. Ali kaj je res, ne vém. Menim le, da se ne bom motil, če trdim, da eksekutivni odsek nij ničesa zoper vlado Taaffejevo sklenil. „Moratorium“, to je še zdaj parola. (Ko bi le ta „moratorium“ uže tako dolgo ne trajal! Ur.)

Gledé nove „banke avstrijskih dežel“ je v finančnih in političnih krogih še zmirom občno zanimanje. Posebno je vse radovedno, kdo bode voditelj. Mej temi, ki se slišijo imenovati kot predsednik nove banke, imenuje se tudi slovenski poslanec za mariborsko okolico baron Gödel.

Z Dunaja 16. oktobra. [Izv. dop.] Južna železnica hoče, kakor znano iz državnozborskih obravnavanj, da bi se tudi na dalje ne obdala. Doslej nij plačevala nič davkov. To prošnjo je južna železnica ponovila in te dni so se pričela o tem vprašanju dogovarjanja mej zastopniki trgovinskega in finančnega ministra ter zastopniki južne železnice. Takrat bode južna železnica teško dobila zopet tak privilegij brez proti-koncesij. Govori se, da grof Taaffe bi dovolil še pet let, da bi južna železnica ne plačevala davkov, a s tem pogojem, da se prepusti Rudolfovej železnici v porabo proga Ljubljana-Trst. Grof Taaffe namreč računa, da bi se s tem znižala svota, katero mora država vsako leto plačevati k stroškom Rudolfove železnice.

Z Dunaja 18. oktobra. [Izv. dop.] Židovsko-nemški časopisi so mej potovanjem cesarja v Galiciji raznesli vest, da se bodo na zadnji poljske štaciji Lupkovi, kadar cesar prestopi iz Galicije na Ogersko, sešli tam poljski in ogerski plemenitaši. Ko je veliko poljskih plemenitašev cesarja spremilo do Lupkova ter se od Njega poslovilo, poročali so zopet ravno ti listi v svet, da shoda poljskih in ruskih plemenitašev radi tega nij bilo, ker Magjari nijso hoteli Poljakom ustreči. Obe dve vesti pa sta bili velika laž in izmišljotina nemško-židovskih dopisnikov. Kakov namen so pri tem imeli, je vse jedno. Hoteli so pa najbrž ščuvati na poljsko plemstvo ter je ponižati pred ogerskim. I če bi „Gazeta Lwowska“ ne bila prinesla sledeče stavke: Nie pojmujemy jak mowa być może ochybionym zjeżdźcie, skoro żaden zjazd podobny nie był proponowany i nikt go nie oczekiwał, ter po njej razširilo le malo listov nemško-židovsko lažnjivost, še sedaj

bi mislili, da so poljske plemenitaše ogerski pustili na cedilu.

Prav hudobno laž pa prinaša jeden nemških slovstvenih listov, z imenom „Heimat“. Nekov Gvido List pripoveduje in dokazuje v sestavku „der Leopoldsberg bei Wien“, da poljski kralj Jan Sobieski nij rešil sè svojo poljsko armado Dunaja pred Turki. Nemška lažnjivost si je s to trditvijo užgala večni madež svoje nehvaležnosti proti Poljakom, in kaže se, da bodo nemški lažnjivi „zgodovinarji“ in „učenjaki“ zgubili še to malo spoštovanja, ki so ga dozdej še imeli. Namen te druge lažnjivosti je prav očeviden. Za leto 1883 pripravljajo se tristoletnica osvobojenja Dunaja pred Turki. In tu bi nemški židovski laži-zgodovinarji kaj radi, da bi pri tej slavnosti imeli samo Nemci delež, a nič slovanski Poljaci. P.

Domače stvari.

— (Slovenski leposlovni in znanstveni časopis v Ljubljani.) Povedali smo uže, da je tukaj v Ljubljani sklenila družba pisateljev (profesor Levec, notar J. Krsnik, advokatski kandidat dr. Iv. Tavčar in urednik J. Jurčič) izdajati od novega leta naprej leposloven in znanstven list. — Mej tem je slišati, da namerava tudi gospod dr. Sket, profesor v Celovci, izdajati tak časopis. — Naj povemo, kako o tem govore tudi drugi slovenski listi. „Novice“ so obe ti poročili oznanile. Tržaška „Edinost“ pa o tem piše sledeče: „Lepoznanskega dobrega lista Slovenci neobhodno potrebujemo. dveh pa nam nij treba, ker bi drug družemu moči jemala. Želeti bi tedaj bilo, da se oba napovedana lista združita v en list in najboljše bi bilo, da bi izhajal v Ljubljani, ker tu je Slovenije središče ter največ in najboljših močij tacemu podjetju“. — Tretji slovenski list, goriška „Soča“, ko naznanja namero omenjenih štirih pisateljev v Ljubljani izdajati tak list, jednako misli, ko piše: „Pri nas potrebujemo prek in prek združenja, zlasti tudi v literarnih zadevah in podjetjih; zato je močno želiti, da bi se ne porodila dva leposlovna lista namesto jednega, kakor je tudi slišati, in naj rajši jeden list skrbi za potrebno mnogovrstnost v svojem oboru.“ — Četrti slovenski list, „Slovenec“ pa se naravnost sovražno postavlja proti ljubljanskemu leposlovnemu listu in uže v dveh listih bodri celovskega konkurenta ter mu obeta svojo podporo. Mi pa ne verujemo, da bi celovski kolega Brencljeve obetane podpore posebno veselil se. Mi jo radi pogrešamo, to se razume.

— („Sokolovi“ člani) vabijo se soboto zvečer o 1/2 9. uri v čitalniško restavracijo, da se osnuje strelska družba za zimsko sesono.

— („Tisoč in ena noč.“) Pravlјice iz jutrovnih dežel. Za slovensko ljudstvo priredil L. Haderlap. Te slovenske prestave znanih orientálnih pravljic je prišel pri tiskarji Krajcu v Novem mestu tretji snopič na svitlo. Snopiči so po 20 kr., po pošti po 22 kr. — Kateremu domoljubi je na pomnoženji potrebnega slovenskega berila ležeče, bode tudi to podjetje podpiral z naročilom.

Razne vesti.

* (Ženitev ruskega carja.) V nemških in francoskih novinah se dosti o tem piše, da je ruski car, ki je komaj vdovec postal, na tihoma uže spet oženil se, t. j. poročil se je s kneginjo Dolgoruki, s katero je baje uže prej otroke imel, ki so uže odrasli in se zdaj zo-vejo Jurjevi.

plen. Vsak mladič je dobil kozuh astrahanski, bagdaški pas, damascenko, jatagan in janičarko, šest vatlov škrlatastega tafeta in štiri damasta, šarenico perzijsko in suslik*) srebra. Polkovniki, atamani kurenov in vojni starešina po dva arabska žrebca po vrhu. Stotniki vsak enega žrebca, desetniki pa po dva suslika srebra. Ataman šest žrebcev, dvanajst šarenic, sto vatlov tafeta, petdeset damascenk in šest suslikov zlata, ostali plen so zložili v vojne zakladnice v Šebjevišču. Iz srebra so vlili zvon za cerkev v Siči; polovico zlata razdali cerkvam, polovico shranili za vojne stroške; ostale arabske žrebce so spustili mej kozaške tabune. Konaševič je cerkvi oddal sv. razpelo in pop ga je blagoslovil rekoč: Naj se sveti njegovo ime in slava tako jasna po Kozaškej, kakor Kriščeva vera po vsem svetu.

Šah se je povrnil v Trehtimir. — Noga mu stopa po perzijskih šarenicah, damastna pregrinjala krasijo stene, zlatom se mu lesketa

cerkvena kuplja skozi okno. Prekrasna Gruzijanka se mu mili in ga objema. — Poje kakor slavček, pleše kakor huriska in ubira šezdaro kakor popotni goslar. Često moči zlata čaša usta atamana, pa ne sorbetom, ampak šumečo medico in iskrečim se žganjem. — Ognjeni žebci razgetajo v staji atamana — po stepah se goni Šah na sultanskem belcu, na črnem Neždi, njegovi hrti švigajo kakor lastavice, prvi so nad zajcem, prvi nad volkom. Včasih zaraja — nič mu ne manjka, — vsega dosti v hiši in za hišo. Komaj je preživel tri mesece v pokoji, uže se zanišlja in dolgočasi. Lepa Gruzijanka ga slatko povprašuje: Kaj ti je ljubček zlat? Ataman jej pravi: Tatarskih bakmatov in voloskih hrtov mi treba. — Oj ne, ni hrtov ni bahmatov — ti hrepeniš, ataman le po bojnej slavi. — Kdor le enkrat okusi pijačo iz te čaše, želi vedno iz nje srbati, in če bi umrl same tuge in žalosti.

G. M.

*) Suslik je uteža ukrajinska.

* (Kolonizacija Bosne.) Iz Sarajeva se piše, da deželni načelnik tamošnji „upa“, da bodo zlasti njegovi nemški rojaki Württembergci naseljevali se. Ali vse bosensko prebivalstvo baš taci nemških kolonistov ne bode veselo.

* (Milijonar zaprt.) Ruski milijonar in liferant za rusko vojsko Varšavski (jud, to se ve da), bil je dne 15. t. m. v Odesi od policije prijet, v zapor dejan in potem v Peterburg odpeljan. Njegovi računi iz zadnje vojske baje niso čisti.

* (Vojna ladija utopila se.) Iz južne Amerike se poroča: Dne 14. pretečenega meseca je Chilenska vojna ladija „Cavdonga“ na morji našla Peruansko manjšo vojno ladijo, ki je bila na videz prazna. Polastila se je kot dobrega plena. Ali manjša ladija je imela dinamit v sebi, ki se je tačas razstrelil, ko so jo Chilenci na se potegnili. Dinamit je obé ladiji raznesel, izmed pomorščakov so se samo štirje moške rešili.

* (Usmiljen Samaritan.) Nedavno je v vojaški hiralnici v Parizi umrl malo ne sto let imejoči stari Darroy. Ta mož je bil pod Napoleonom I. navzočen v bitkah egiptskih, kjer je neki zaslepljeni mladenič muzelmanski, Sulejman po imeni, hrabrega generala Klebera dne 14. junija 1814 usmrtil, ranivši ga z bodalom. Morilca so takoj prijeli in sklenili, na strašen način trpinčiti ga do smrti. Najprej so nesrečniku sežgali na žerjavi desno roko, potem pak so ga nataknili na kol, kjer je siromak še štiri ure trpel in živel. Silna žeja je mučila trpca, in prosil je ves obupan, naj mu dajo požirek hladne vode; toda nigdo si tega nij upal. Vojaka, ki je stražil Sulejmana, je naposled premagalo usmiljenje in dal je obsojencu kupico vode, katero je ta hlastno izpil, a potem je takoj umrl. Ta milosrdni stražnik bil je imenovan Darroy. Pozneje je z vojsko Napoleonovo bil tudi na Španjskem, Nemškem in Ruskem, a naposled je onemogel in prišel v vojaško hiralnico pariško, kjer je skoraj petdeset let prebil.

* (Kakó so časih lene berače sili na delo.) V Holandiji so še početkom našega stoletja na poseben način kaznjevali delomrzne berače. Postavljali so vsacega posebe v globoke zaboje, kamor je od zgoraj ves dan polagoma pritekala voda, v sredi take uječe pak je bila sesalka ali pumpa, s katero je bilo moči pritekačo vodo zopet odpravljati. Takó je dakle delomrzec imel samo voliti dvoje: ali vodo izvlačevati s tem, da je pritiskal sesalko, ali — utoniti. Poroča se, da se drugi obeh navedenih slučajev nij pripetil nikoli. Ali bi dan danes ne bilo tudi kaj enakega potrebno, v obrambo proti tolikemu številu brezposlenih lenuhov?

Tujski.

19 oktobra:

Pri Slonu: Rieti, Walman iz Trsta. — Förster iz Gradca. — Bauer iz Siska. — Ausc iz Kamnika. — Nosan iz Rbnice. — Polak iz Dunaja. — Resnik iz Postojne.

Pri Malici: Gutman, Weiss, Sliss iz Dunaja. — Kroschl iz Gradca. — Goldman iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 20. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 42 kr. — rež 6 gld. 66 kr.; — ječmen 4 gld. 34 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gld. 35 kr.; — prosó 5 gld. 20 kr.; — kornuza 6 gld. 34 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 41 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; mast — gld. 74 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 72 kr.; — jajce po 2 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 40 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 20 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 20. oktobra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	71 gld. 05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	72	40
Zlata rente . . .	86	15
1860 drž. posojilo . . .	129	—
Akcije narodne banke . . .	816	—
Kreditne akcije . . .	271	50
London . . .	117	85
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	38
C. kr. cekini . . .	5	63
Državne marke . . .	58	10

Zahvala.

Za mnogostransko sočutje mej boleznijo ter ob smrti druzega soproga, oziroma očeta, gospoda

Janeza Tomažiča,

za mnogo darovanih lepih vencev, ter za obilo spremstvo pri pogrebu izreka najiskrenejšo zahvalo

(534)

žalujoča rodbina.

Dva mlina,

vsak s tremi tečaji, z gospodarskimi poslopji, njivami, travniki in hosto, sta iz proste roke na prodaj.

Eeden za 2000 gold., drugi za 1800 gold. Tretji del kupa se ima plačati pri naredbi kupnega pisma, drugi dve tretjini pa v več letih.

Kdor želi kupiti enega ali oba omenjenih mlinov, naj se ustmeno ali pismeno obrne do Krškega županstva, od katerega dobi natančnejši odgovor, če pismu eno marko za 5 kr. priloži. (531—2)

Županstvo Krško,

dne 17. oktobra 1880.

Wheeler & Wilson Manufk. Comp.

v Novem Jorku.

Čast imamo naznanjati, da je gosp. Hamann zbog družih poslov naše zastopništvo za Kranjsko odložil in je to prevzel

gospod FRANC DETTER v Ljubljani.

O tem si usojamo naše p. n. poselske prijatelje uljudno opozarjati.

Glavno vodstvo Wheeler & Wilson Manufk. Comp. Novi Jork:
Bratje Kirsch.

Ozirajoč se na zgorenje naznanilo, naznanjam uljudno, da so zdaj vsi najboljši in najpriljubnejši ameriški stroji, in sicer:

originalni Wheeler & Wilson, originalni Howe, originalni Singer, originalni Grover & Baker itd.

za celo Kranjsko koncentrirani v mojih rokah ter se dobivajo samo pri meni po ceni in določeni fabriški ceni s 5 letnim jamstvom.

Naj se nikdo ne dá premotiti od okolo lazečih agentov, ker ti prodajejo samo ponarejene in še od teh večinom najslabše šivalne stroje, katere se mora neprenehoma popravljati ter ne odgovarjajo potrebi.

Nepoznalcem prodajejo tak izmeček brezvestni ljudje, ki so doma v svojih krajih nemogoči, 10 do 15 % dražje, nego je pravo blago in garantirano, katero si tukaj lahko po želji izberó.

Moji potujoči zastopniki, gg. A Grebenac, A. Spail, L. Breclnik in A. Uran, imajo legalizovana pooblastila ter po kmetih v šivanji zastonj učé.

Dovoljuje se plačevanje v obrokih po 4 gld. in višje, ara od 10 gld. do 15 gld. zadostuje.

Sè spoštovanjem

Franco Detter,

na mestnem trgu v Ljubljani.

(510—2)

Osnovana 1. 1848.

Dvorana za pohišje

J. J. NAGLAS-A

(v Ljubljani na turjaškem trgu h. št. 7).

Velika zaloga

priprostega in elegantnega pohišja, prevzema tudi, da pošteno in točno obiskrbi cela stanovanja s hišnim orodjem in dekorovanjem, nadalje kopelišča in hotele, v Ljubljani in na deželi.

Pohišje oddaje proti jamstvu tudi na obroke.

Zabija ter odpošilja se vse vrlo skrbno in troški zaračunajo se (438 7) toliko, kolikor jih ima zaloga

Osnovana 1. 1848.

Gumi-bonbon,

boljši, nego vsak drug, kolikor se ga okolo prodaja,

rabi z najboljšim vspehom

zoper kašelj, hripavost in katarno stanje organov, s katerimi se sope.

V škatljicah po 10 kr.

prodaje (490—3)

GABRIEL PICCOLI,

lekar „k angelju“,

na dunajske cesti v Ljubljani.

